
Historie a současnost

Historie

Plicní pavilon Městské nemocnice na Bulovce v Praze 8 byl dostavěn a otevřen v roce 1931. Lůžkovou část vedl od roku 1932 prof. MUDr. Jaroslav Jedlička, který zde zřídil Ústav pro studium tuberkulózy při Universitě Karlově. Během druhé světové války po heydrichiádě byl Ústav pro studium tuberkulózy z Bulovky vykazán a plicní oddělení sloužilo k léčbě převážně jen prominentním Němcům, speciálně od zbraní SS. V poválečných letech byla v Československu velmi nepříznivá epidemiologická situace tuberkulózy. Ještě v druhé polovině 50. let umíralo v naší zemi na tuberkulózu 5–6 tisíc nemocných. V této situaci došlo 1.12.1952 na základě rozhodnutí vlády k založení Výzkumného ústavu tuberkulózy (VÚT) se sídlem v Praze a výnosem ministra zdravotnictví bylo rozhodnuto, že bude umístěn v Plicním pavilonu Oblastní nemocnice v Praze 8 – Bulovka. Řízením VÚT byl pověřen doc. Křivinka. V roce 1959 se po dohodě ministerstva zdravotnictví a ministerstva národní obrany přesunulo do VÚT oddělení pro léčbu tuberkulózy Ústřední vojenské nemocnice. Od roku 1961 byla ve VÚT zřízena ftiseologická klinika Ústavu pro doškolování lékařů. Vedoucím této kliniky byl jmenován doc. Křivinka – ředitel VÚT, tak byla zajištěna jednotu v řízení kliniky i ústavu. Od roku 1969 byl také změněn název na Výzkumný ústav tuberkulózy a respiračních nemocí (VÚTRN). V roce 1971 byl ředitelem ústavu jmenován MUDr. Krákora, vedoucí thorakochirurgického oddělení. Ten zaměřil činnost ústavu i na experimentální chirurgii a významně modernizoval thorakochirurgické a radiologické pracoviště s cílem připravit ve VÚTRN podmínky pro provádění transplantace plic. Oficiálně pak byl VÚTRN pověřen realizací transplantací plic závazným opatřením ministra zdravotnictví (Věstník MZČSR š. 24/1974, částka 20-21, str. 194). I když při realizaci programu transplantací plic bylo dosaženo na experimentálních zvířecích modelech významných úspěchů, byla další práce v této oblasti přerušena v roce 1976 náhlým úmrtím MUDr. Krákory a projekt se nikdy nedostal do fáze, kdy by bylo možno ve VÚTRN začít s transplantacemi u pacientů. Dalším ředitelem VÚTRN byl jmenován MUDr. Feuereisl, který spolu s MUDr. Felklem zaměřil výzkumnou činnost ústavu na invazivní vyšetřovací metody a především na funkční diagnostiku plicních onemocnění. V ústavu vznikla bronchologická škola, která vychovala řadu významných českých bronchologů a jako první z bronchologických pracovišť bylo vybaveno laserem. Špičkovou úroveň v hrudní radiodiagnostice si vybudovalo původní rentgenologické oddělení vedené MUDr. Polákem. V roce 1991 byl název VÚTRN změněn na Ústav plicních nemocí (ÚPN), který lépe vystihoval náplň činnosti ústavu. V roce 1992 byl ÚPN pověřen pregraduální výukou pneumologie děkanem 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V červenci 1995 došlo ke sloučení ÚPN s Fakultní nemocnicí Na Bulovce a současně byla ustanovena Klinika pneumologie a hrudní chirurgie 3. lékařské fakulty a Fakultní nemocnice Na Bulovce (KPHCH). Od roku 2004 byla přesunuta hrudní operativa pod Chirurgickou kliniku. Od roku 2012 již Nemocnice Na Bulovce nemá v názvu označení fakultní. Od 1.11.2018 nese klinika nový název a to Klinika pneumologie 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Nemocnice Na Bulovce.

Současnost

Klinika pneumologie poskytuje vysoce specializovanou péči nemocným v celém spektru plicních nemocí. Mezi nosné programy patří péče o nemocné s plicními nádory, nemocemi spojenými s obstrukcí dýchacích cest, intersticiálními plicními procesy a poruchami dýchání ve spánku a zabývá se indikacemi pro domácí neinvazivní ventilaci. Většinu nemocných tvoří případy odesílané na kliniku ke konsiliárnímu a superkonsiliárnímu vyšetření. Hlavní podíl nemocných je z blízké oblasti pražských obvodů Prahy 8, 9, 10 a 14 a významné části Středočeského kraje. Klinika pneumologie je jedním ze specializovaných pneumoonkologických center, věnujících se diagnostice a léčbě plicní rakoviny. Lůžková oddělení disponují 48 lůžky, z toho 23 v odbornosti klinické onkologie, 4 lůžky na jednotce intenzivní péče a 25 lůžky pro ostatní plicní onemocnění. Klinika disponuje všeobecnou plicní ambulancí, specializovanými ambulancemi pro plicní nádory, intersticiální plicní procesy, poruchy dýchání ve spánku, ambulancí pro závislé na tabáku, funkční laboratoří pro vyšetření plicních funkcí a indikaci neinvazivní plicní ventilace, součástí je i bronchologické oddělení. Mimo ambulantní hodiny klinika zajišťuje 24 hodinovou pohotovostní službu v týdnu, během víkendů nebo státních svátků pro nemocné s akutními plicními problémy. Klinika úzce spolupracuje s Chirurgickou klinikou 1. LF UK, IPVZ, Ústavem radiační onkologie 1. LF UK a ostatními pracovišti Nemocnice na Bulovce a také i Fakultní nemocnicí Královské Vinohrady, kde plicní oddělení chybí. Jsme klinikou 3. LF UK a probíhá zde výuka pneumologie v celém spektru. Klinika spolupracuje v rámci několika registrů plicních nemocí. Naše výsledky práce prezentujeme na řadě našich a zahraničních konferencích a v publikační aktivitě.